

Список використаних джерел

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700- VII. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
2. Валле В. Корупція: роздуми після Майдану. Київ : Дух і Літера, 2015. 280 с.
3. Бусол О.Ю., Костенко О.М. Концепція протидії корупційній злочинності в Україні потребує нових підходів: основні тези. Публічне право. 2016. № 2. С. 143–151. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pp_2016_2_21
4. Нестерович В.Ф. Роль громадськості у формуванні та реалізації державної антикорупційної політики в Україні. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. 2016. Вип. 3. С. 5–13. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlduvs_2016_3_3
5. Луценко Ю. В. Протидія злочинності в сучасних умовах. Соціальноправові студії. 2020. Вип. 1(7). С. 79–84.

Садовий Р.О.

здобувач вищої освіти ННІП ПФПНП Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Санакоев Д.Б.

кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри фінансових та стратегічних розслідувань Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ЩОДО ОКРЕМИХ АСПЕКТІВ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ У КРЕДИТНО-ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ

До правоохоронних органів інформація про наявність ознак вчинення кримінального правопорушення може надходити з різних каналів. Алгоритм дії оперативних співробітників Національної поліції по розкриттю того або іншого кримінального правопорушення залежить не тільки від джерела отримання оперативно-значущої інформації, а й від багатьох інших факторів. Наприклад, від того, чи є можливість використовувати весь спектр оперативно-розшукових можливостей чи ні, які сили і засоби можуть бути залучені для реалізації отриманої інформації і т.п. [1, с. 106].

Залежно від джерела отримання первинної інформації, її достовірності та об'єктивності, виникають різні оперативно-розшукові ситуації по виявленню і розкриттю кримінальних правопорушень. Перша оперативно-розшукова ситуація полягає в тому, що до органів Національної поліції надійшла заява безпосередньо від потерпілого. Таким потерпілим може бути як фізична, так і юридична особа. У заяві можуть зазначатися конкретні факти скоєння

протиправних дій або тільки деякі ознаки здійснення таких дій. Більш того, надіслана інформація може містити як відомості про конкретний факт розкрадання грошових коштів, так і про передбачуване коло осіб, причетних до скоєння даного кримінального правопорушення. Слід зазначити, що кредитна організація, де зберігалися гроші заявника, на момент його звернення до правоохоронних органів вже проінформована про те, що трапилося (як правило, самим заявником). За зверненням клієнта співробітники банку проводять перевірку інформації, що надійшла. Така перевірка в багатьох банках носить назву внутрішнього аудиту або внутрішньої перевірки, і до її проведення залучаються фахівці різних підрозділів і служб [2, с. 62].

Алгоритм дій співробітників підрозділів буде виглядати дещо інакше, коли кредитна організація сама звернулася із заявою в правоохоронні органи про те, що нею виявлені ознаки складу кримінального правопорушення в діях своїх співробітників. У цьому випадку завдання оперативників спрощуються, тому що крім своєї заяви кредитна організація повинна представити підтверджуючі документи. До таких документів слід віднести матеріали службової перевірки (або так званого внутрішнього аудиту) по фактом виявлених ознак складу кримінального правопорушення і, якщо необхідно, експертний висновок відповідних фахівців.

Друга оперативно-розшукова ситуація. Інформація про наявність ознак вчинення кримінального правопорушення в конкретних підрозділах кредитно-фінансової системи його співробітниками отримана оперативним шляхом з використанням конфіденційного співробітництва. Перевіряючи оперативну інформацію, співробітникам оперативних підрозділів слід пам'ятати про те, що працівники кредитної організації не завжди зацікавлені в наданні їм допомоги.

Перевірка первинної оперативної інформації про причетність до розкрадання коштів співробітників підрозділів бухгалтерського обліку, кредитного відділу або іншого підрозділу кредитної організації знайде підтримку у власників і топ-менеджерів банку. Вони сприяють у наданні співробітникам правоохоронних органів всієї необхідної інформації і зацікавлені в як найшвидшому розкритті такого кримінального правопорушення, тому банк зазнає збитків і страждає його репутація. В цій ситуації у власників і топ-менеджерів немає прямої корисливої зацікавленості в скоєнні кримінального правопорушення і до них непридатний вищезгаданий критерій [3, с. 41].

Іншим чином йде справа з наданням сприяння співробітникам правоохоронних органів перевіряючій первинної інформації про наявність ознак кримінального правопорушення, якщо фігурантами такої інформації є власники або топ-менеджери банку. Вищевказані особи будуть всіляко протидіяти роботі правоохоронних органів, тим більше якщо вони самі є ініціаторами, розробниками і виконавцями злочинної шахрайської схеми розкрадання грошових коштів банку.

З огляду на вищевикладене, дану оперативно-розшукову ситуацію слід розглядати в двох напрямках оперативної перевірки:

- оперативна перевірка проводиться за первинною інформації про розкрадання грошових коштів, що здійснюється топ-менеджерами або власниками банку;

- оперативна перевірка проводиться за первинною інформації про розкрадання грошових коштів, що здійснюється іншими співробітниками кредитної установи [4, с. 69].

Дещо інша справа, коли ми планується проведення оперативної перевірки первинної інформації про розкрадання грошових коштів, що здійснюються рядовими співробітниками кредитної установи. У цій ситуації можемо розраховувати на допомогу керівництва кредитної організації не тільки в здійсненні намічених заходів, а й у проведенні внутрішнього аудиту.

Висновок. Отже, основу матеріалів перевірки первинної інформації, що надійшла складають результати пошукових (перевірочних) заходів разом з висновками з проведеного аудиту. По закінченню оперативної перевірки всі зібрані матеріали направляються до слідчого підрозділу Національної поліції України для прийняття процесуального рішення по суті.

Список використаних джерел

1. Лисенко В. В. Міжнародне співробітництво податкової міліції України у здійсненні протидії податковим злочинам. Підприємництво, господарство і право. 2002. № 3. С. 103–106.

2. Клочко А. М. Злочини у сфері банківської діяльності. Правовий вісник Української академії банківської справи. 2014. № 1 (10). С. 68–71.

3. Бондар С. В. Розслідування злочинів у сфері банківської діяльності: актуальність досліджуваного питання. Правові реформи в Україні: матеріали V Всеукр. наук.-теорет. конф. (м. Київ, 16 жовт. 2013 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2013. С. 169–171.

4. Бондар С. В. Криміналістична характеристика кредитно-банківської діяльності та класифікація злочинів у сфері банківського кредитування. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: «Право». 2019. Вип. 18. С. 8–16.